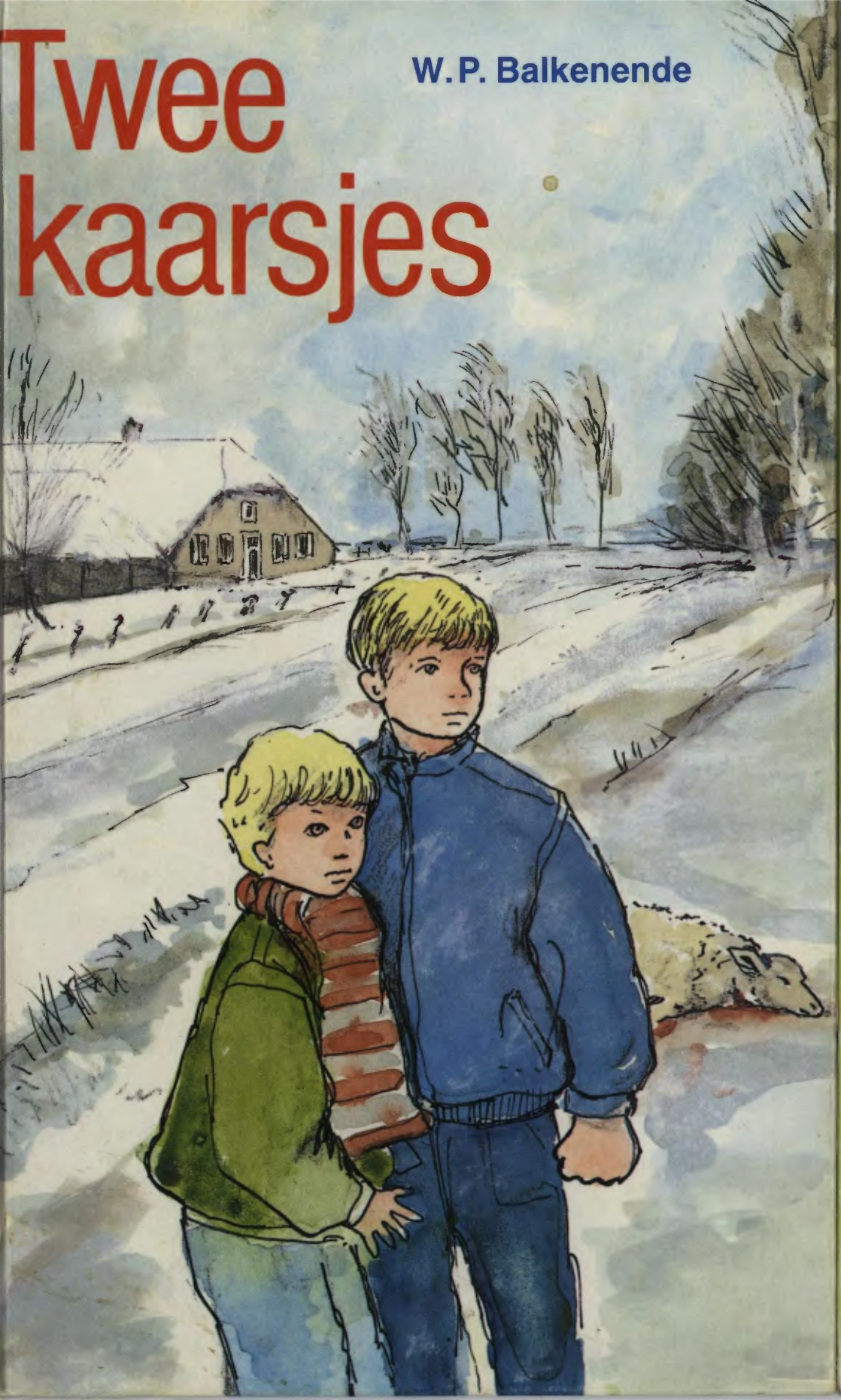

Twée kaarsjes

W.P. Balkenende

Twée kaarsjes

W. P. Balkenende

Twée kaarsjes

met tekeningen van Tiny van Asselt

Uitgeverij G. F. Callenbach bv – Nijkerk

ISBN 90 266 0157 0

Hoofdstuk 1

'Een mooi verhaal van Groof', roept Eibertje Hoolwerf tegen haar broer.

Hij schudt het hoofd. Hij maakt duidelijk dat hij zijn zusje niet kan verstaan. Dàt kan ook niet met zo'n felle westenwind. Ze moeten er recht tegenin. De Vaartweg van Bunschoten naar Spakenburg loopt bijna loodrecht van oost naar west.

Ze moeten pal tegen de harde wind in fietsen. Hun woorden waaien meteen achter hun ruggen weg. Daarom kan Aalt zijn zus niet verstaan.

Maar niet alleen daarom. Aalt denkt na over wat Groof, zoals zij hun grootvader noemen, verteld heeft over de lage landen, hier in Eemland. De weg waarop ze nu fietsen ligt er nog maar van 1951. Vroeger waren de Frans-Jacobs-polder en de Bloklandse-polder alleen per boot bereikbaar. Hij kan het zich niet indenken, die Aalt.

Stel je voor, dan moesten ze nu helemaal over de Westdijk naar huis. Groof heeft verteld dat ze vroeger langs die dijk, langs die lange omweg van de Eemdijk, naar de kerk in Bunschoten-Spakenburg moesten lopen. Dàt is me een eind!

'Wat doe jij nou?', vraagt hij opeens aan Eibertje. Ze is van haar fiets gesprongen. Ze zoekt wat in haar jaszak.

Aha, daar heeft ze de snoepjes die Ootje, hun oma, haar meegaf bij het vertrek. Ootje Niezen is altijd zo gul als haar kleinkinderen op bezoek komen. Elk nieuwtje aan de Eemdijk wil ze dan weten.

Naar het bejaardenhuis was het beste voor Ootje en Groof, vonden ze zelf. Nee, ze willen beslist niet bij de kinderen in huis. Het is fijn elkaar telkens weer te zien, maar inwonen... Nee, dat wilden en willen ze niet. Ze hebben het best in het bejaardentehuis 'De Haven'. Daar krijgen ze ook een beetje hulp omdat Ootje zo slecht ter been is. Gelukkig wonen er nog meer oude mensen die vroeger aan de Eemdijk woonden.

Eibertje heeft Aalt ook één van de snoepjes gegeven. Ze halen ze uit de papiertjes. Ze steken de snoepjes in de mond, de papiertjes in hun zakken. 'Geen rommel maken onderweg', zegt moeder altijd.

Aalt is deze middag veel aan de weet gekomen. Hij weet nu dat de Eemdijk voor een deel is verlegd. Daarom staat hun boerderij met de achterkant naar de straatweg die over de Eemdijk ligt.

Dàt vindt vader helemaal niet leuk. Aan de achterkant van een boerenerf vind je meestal de meeste rommel. Maar vader wil geen rommel langs de Eemdijk. Iedere zaterdagmiddag helpen ze hem met het netjes schoonmaken van hun erf.

Aalt weet nu ook hoe 'de wiel' (de 'waai' zeggen de Eemdiekers) tussen de Eemdijk en de Eembrug, dáár gekomen is. Door een doorbraak van de Eemdijk in 1825... Wat lang geleden, toen leefde Groof nog niet eens!

'Oei, ik hoop maar dat zo iets nooit meer gebeurt', heeft hij tegen Groof gezegd. 'Ik hoop het ook, Aalt. Het is iets heel ergs. Ootje en ik hebben dat meegemaakt in 1916! Zo'n overstroming is iets heel ergs. Daarover vertel ik je later nog wel eens.'

Nu zijn die twee op weg naar huis. Op weg naar de boerderij aan de Eemdijk. Op weg naar de gezelligheid thuis, waar de kleinere Mengsje en Rutger zijn. Hun gezellige tweeling van ruim drie jaar oud.

Aan zulke dingen denken Aalt en Eibertje onder het fietsen. Ze weten niet dat verderop, richting Baarn, een oude Belgische spits heeft afgemeerd. Het is een oude schuit, en slecht onderhouden is die schuit ook nog. Wie zal daar nu op letten aan de Eemdijk? 's Zomers liggen er wel vaker hier en daar kleine plezierbootjes.

Of ze dáár wel mogen liggen? Dat zouden Aalt en Eibertje niet weten. De Eem is voor hen een fijne kleine rivier. Bij zomerdag mogen ze er in zwemmen. Dàt kan, want ze hebben al heel jong moeten leren zwemmen van vader en moeder. Juist omdat die het gevaar van de Eem langs de Eemdijk kennen.

Ze gaan ook graag mee met het pontje (= een klein overzet veerbootje) van de Eemdijk naar de overkant. Daar sta je dan midden tussen de weilanden van de Eemnesser Noordpolder te Veld. Vader heeft daarin ook weilanden liggen. Soms mogen ze mee om te helpen melken of om het kuilgras, voer voor de winter als de koeien op stal staan, op te laden. O nee, dat doen ze allang niet meer met de hand. De voorlader van de hooiwagen raapt het gedroogde kuilgras zelf op. Aalt en Eibertje harken alleen de restjes bij elkaar die blijven liggen.

Er is nog iets waarom Aalt en Eibertje blij zijn met de Eem. Als bij winterdag de mensen die moeten beslissen of er nog gevaren mag worden in de Eem, op tijd de scheepvaart naar Baarn en Soest en Amersfoort stilleggen, kun je heerlijk op de Eem schaatsen. Dàt is fijner dan schaatsen op de sloten tussen de weilanden. Ook dat schaatsen hebben ze heel jong geleerd.

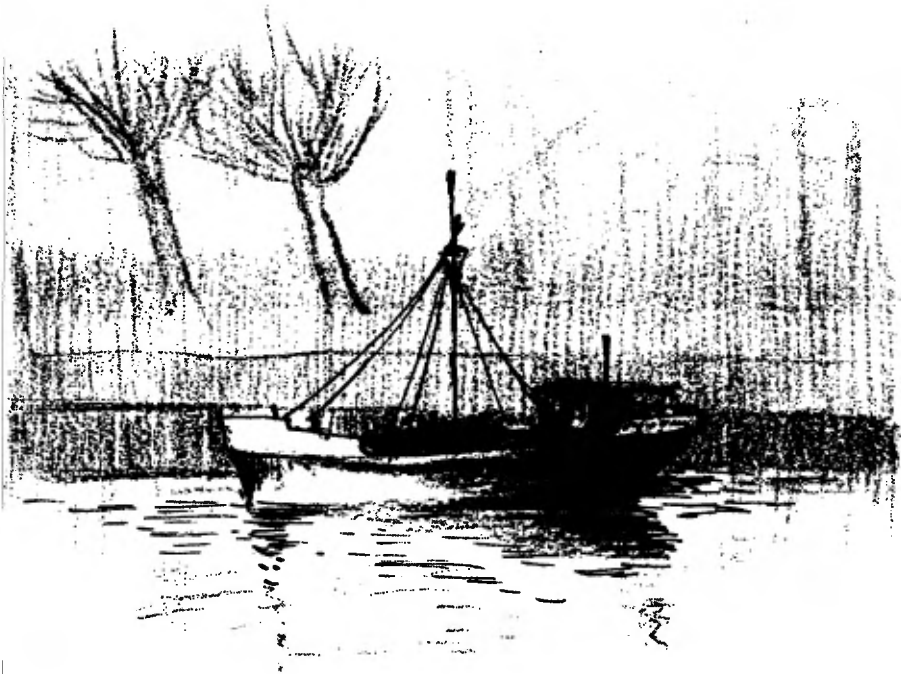
O, die Aalt... Hij wil zo graag eens de Eem afschaatsen. Van het Eemmeer tot aan de hoge Veluwe. Dààr, heel ver weg van de Eemdijk, beginnen twee kleine beekjes naar één plaats toe te stromen. Langzaam maar zeker wordt het water daarna al breder en breder. Eindelijk mondt de Eem, ten noorden van de Eemdijk, uit in het Eemmeer.

De Eem en de Eemdijk lopen niet overal dicht langs elkaar. Soms liggen ze wel meer dan een kilometer uit elkaar. Tussen de Eem en de Eemdijk liggen er dan 'uiterwaarden' met een kleine kade-dijk aan de Eem. De mensen aan de Eemdijk noemen die gronden tussen de Eemdijk en de kade-dijk geen 'uiterwaarden' maar 'poldermaten'. Of, als het om één stuk gaat: 'poldermaat'. Wordt de Eem bij veel regen te breed dan kan het water over de kade-dijk heenlopen, de 'poldermaten' in. Die staan dan blank, maar hier houden de boeren van die buitendijkse gronden rekening mee.

Zo, ze zijn bij de eerste huizen aan de Eemdijk gekomen, ze zijn bijna thuis.

'Hè, hè', zuchten ze als ze even later van de fiets springen. Moeder komt al naar buiten. 'Zo zijn jullie daar? Dat was zeker een hele trap op de fiets?' Ze knikken allebei, ze moeten even op adem komen. Daar denken Mengsje en Rutger anders over. 'Op fies zitten, op jouw fies zitten.' 'Fiets, dommerds?' Eibertje zegt het lachend, ze vindt die brabbeltaal toch ook wel grappig. Aalt en zij tillen de tweeling op het zadel. Beiden hollen naast hun fiets. In de ene hand het stuur, terwijl de andere hand en arm het zusje of broertje omknelt.

Aalt en Eibertje, en al die anderen, zijn al weer meer dan een maand verder in het jaar. Nog altijd ligt de Belgische spits langs de kade-dijk van de poldermaten. De schipper heeft het goed bekeken. Nu de najaarsstormen zijn uitgewoed, is de wind omgegaan. De Enkhuizer Almanak, die leugenzak, beweert dat het

nog zacht weer blijft, maar dat is niet zo. Er zit vorst in de lucht, zeggen vader en moeder.

Als Eibertje en Aalt op een dag uit Baarn komen, hebben ze zowaar de wind weer tegen. De wind waait nu uit het noordoosten.

Vanuit de nieuwe IJsselmeer-polders en over het Nauw van Nijkerk jaagt de wind over de vlakke, lage weilanden van het Eemland. Ze botst tegen de bomen en huizen aan de Eemdijk op. Ze schiet omhoog tegen de huizen en hoge bomen en vervolgt haar weg naar Eemnes en nog verder...

Vreemd dat die oude schuit daar nog steeds in de Eem ligt. Dàt vindt één van de Eemdijkers ook. Als Gerrit Nagel de politieauto uit Bunschoten – Spakenburg ziet komen, houdt hij de wagen staande.

'Hebben jullie al gezien dat er ginds, achter de poldermaten, een oude schuit tegen de kade-dijk ligt', vraagt hij aan de inzittenden van de auto.

'Jawel', zegt de politie-agent, en de politie-agente knikt instem-

mend. 'We moesten er eens een bezoekje brengen. Och, eigenlijk val je zulke mensen liever niet lastig. Als we door onze verrekijker kijken, zien we dat de armoe van die schuit afstraalt. Maar nu u het vraagt, Nagel, we gaan er op af. Stel eens dat er dieven op die schuit zitten. Uw geld zou niet meer veilig zijn in de oude kous!'

De twee in de auto turen langs de man heen naar de haveloze schuit, ginds aan die kade-dijk.

'Dat is heel goed, je weet maar nooit welk spul d'r in woont. Is dat waar of niet?', zegt de boer. Hij zwaait naar de mensen in de auto die wegrijdt.

'Dat moeten we dan maar meteen doen', zegt de agente.

De schipper heeft zijn schuit afgemeerd op een plek waar hij het meest in de luwte ligt. Een eind voorbij de wiel of waai, èn even voorbij de boerderij en de huizen 185 – 193 aan de Eemdijk.

De politiemensen parkeren hun auto op het erf van nummer 185. Ze trekken hun schoenen uit en doen stevige laarzen aan.

Dan gaan ze de Eemdijk over en naar de kade-dijk.

'Warempel, de schipper heeft nog profijt van die boerderij en huizen met rondom de hoge populieren en andere bomen. Je voelt het hier...', zegt de politieagent. 'Eerlijk gezegd, dat had ik niet verwacht.'

'Zo iets kun jij maar het best aan schippers overlaten', antwoordt de agente plagend.

Er ligt een loopplank uit van de schuit naar de kade-dijk. De agent zet zijn handen als een toeter aan zijn mond. Hij roept: 'Ahoi, ahoi.'

De deur van het kajuitje gaat open. Een hond blaft, horen ze aan de wal. Die hond komt het eerst naar buiten. De agent kijkt er naar. 'Een oude hond', zegt hij tegen zijn collega. Dan is de schipper er ook.

'Goede morgen, komt u aan boord', nodigt de schipper hen uit.

'Het is beneden in de roef wel klein, maar komt u erbij zitten. Hij sluit de deur van de kajuit, die juist vóór de roef ligt op het achterste deel van de 'Weltevreden'. Zó heet de schuit. Een kleine boot, zonder vooronder. Vooraan zien ze alleen een lier waarmee het anker wordt opgehaald. Tussen vóór- en achterkant van de boot is een ruim. Zowel aan bakboord (= links vanuit de kajuit bezien) als aan stuurboord (= rechts) liggen

twintig luiken die het ruim afdekken. Als de schipper vracht heeft, ligt die vracht in die ruimte onder de luiken.

De schipper gaat hen voor, de roef in. Ze dalen het trapje af, en komen in de kleine huiskamer. Daar is de vrouw van de schipper. Ze heeft een kind op haar schoot. Een jongetje van ruim twee jaar oud.

'Goeden dag', groeten de politie-mensen haar.

'Jullie ook een goeden dag', zegt de vrouw en er komt een kleine glimlach op het vermoeide en magere gezicht.

'Als u een kopje koffie wilt, zal ik het meteen inschenken', zegt de schipper. De twee gasten willen wel koffie.

'Ik ben agente Tiemstra en dit is mijn collega agent-eerste-klasse Overeem. Hoe maakt u het?'

De vrouw klaagt niet meteen. Ze vertelt over de komst van een tweede kindje. Ze is er blij mee. 'Als ik niet wist dat de Here voor ons zorgt dan zou ik er misschien minder blij mee zijn.'

'Hebt u alles al klaar liggen? Het is altijd zo leuk weer een wiegie gereed te maken', vraagt de agente. De schippersvrouw klaagt niet, maar moet nu wel iets zeggen over hun nood en moeite. De twee politie-mensen horen nu toch van de zorgen die hier in dit piepkleine roefje zijn. De vrouw vertelt over de armoede die geduldig gedragen wordt...

Er is geen werk meer voor kleine binnenvaart-schepen als deze Belgische spits. Omdat de baby binnenkort zal komen, heeft de schipper hier maar afgemeerd.

Ze drinken met elkaar de slappe koffie... 'Ik had jullie al veel eerder verwacht', zegt de schipper heel eerlijk. 'Hier zo maar afmeren mag natuurlijk niet!'

'U hebt toch wel die enkele parkeerborden met een grote witte 'P' op een blauw vlak gezien?', vraagt agent Overeem.

'Zeker, maar die staan allemaal aan de overzijde, en dáár waait de oostenwind me toch te fel. Hier liggen we in de luwte. Dat is maar goed ook want de schuit is koud. Veel brandstof is voor ons te duur. Er is geen vracht te krijgen. Waar moet ik heen varen? Elke kilometer varen kost ook brandstof. En dan, we verwachten dat tweede kindje binnenkort. We dachten: misschien zijn ze hier wat mild voor ons.'

'Dat is goed gedacht', zegt agent Overeem. 'Het zijn wel geen lieverdjes aan de Eemdijk, maar als ze je mogen..., dan zit het

wel goed!’

’Zó is heel deze gemeente hoor’, vult agente Tiemstra aan. ’Het hart zit op de goede plaats. Blijf hier maar liggen. Agent-eerste-klasse Overeem zal...’

’Ho, ho, jij hoeft mijn werktijd niet in te delen. De commandant doet dat wel...’

’Knap bedacht, agent-eerste-klasse Overeem. Maar als jij niets wilt beloven, ik wel. Mevrouw Keizer, het komt best in orde hoor. Eén kik en er is spontane hulp. Zó is dat, al doen ze op de radio en in de kranten nog zo lelijk over Bunschoten – Spakenburg. Hier wonen harde werkers en fijne helpers!’

’Hartelijk bedankt, agente. Maar, ziet u, ik vind het zo erg dat we hulp nodig hebben en nog aannemen moeten ook’, zegt de vrouw. Van verdriet gaat ze huilen.

’Ik begrijp het, zó zou ik er ook over denken. Maar ik zie daar een Bijbel liggen. Nou dan..., u weet toch wat de Here Jezus zei? Nu dàt weten ze aan de Eemdijk ook. Dat merkt u nog wel.’

Op de terugweg duwt een harde oostenwind tegen de voorkant van de auto aan. De schuit ligt ginds goed beschermd, agent Overeem prijst de wijsheid van schipper Keizer.

'Dat dacht ik ook', zegt agente Tiemstra. 'Toch erg hè dat je in een tijd met zoveel rijkdom en welvaart nog weer altijd echte arme mensen tegenkomt.'

'Zeker, maar is het niet een beetje de eigen schuld van deze schipper Keizer?' zegt haar collega dan.

'Daarover kunnen jij en ik helemaal niet oordelen. Ik wil het ook niet. Ik ga ze helpen, zoveel als ik kan. Schuld of niet, geen eten op tafel, onvoldoende kleding en zo voort, blijft iets heel ergs.'

Dan zwijgt ze. Nu hoor je alleen nog het ronken van de motor.

In het boerenhuis van Hoolwerf is het lekker warm. De lamp brandt er helder. Vader, moeder, Aalt en Eibertje weten nu dat er in de Eem een oude schuit ligt. Dat op die schuit arme mensen wonen. In al de huizen aan de Eemdijk weten de mensen nu dat het aan boord van de 'Weltevreden' geen vetpot is. En toch staat er op een houten bord in gouden letters 'Weltevreden'!

Hoofdstuk 2

'Zo zijn jullie daar?', vraagt moeder als ze het tweetal scholieren uit hun gezin deze dag hoort binnenstappen.

'We zijn er', zegt Eibertje.

'En nu al, omdat we zo flink zijn geweest. Eerst naar school en daarna naar Ootje en Groof, net als elke woensdagmiddag.'

'Toe jongen, laat me niet zo lachen', antwoordt moeder. 'Wat hebben jullie dan voor flinks gedaan?'

'Nou, ook vandaag waait de westenwind weer hard. Het is net alsof je tegen een hoge berg op moet rijden.'

'Dat is waar, moe! We moesten op onze trappers staan om nog vooruit te komen.'

'Ja, ja, ik heb jullie door. Het was nog koud ook zeker?'

'Nou, echt koud niet', antwoordt Aalt. 'Maar een anijsblokje in de warme melk zou best smaken en de kou verdrijven.'

'Ik begrijp je, jongen.'

'Waar is vader aan het werk?', vraagt Eibertje.

'Nu jullie weer naar Bunschoten – Spakenburg zijn gefietst en weer een poos bij Ootje en Groof zijn geweest, weten jullie dat best. En anders mogen jullie driemaal raden', zegt moeder.

'O ja, wat dom! Het is nu tijd om de koeien te melken. Misschien is het wel de laatste week dat er buiten gemolken kan worden. Door kou of door teveel regen moeten de koeien binnenkort vast op stal. Ik kled me snel om en dan ga ik er heen', zegt Aalt.

'Dat zou ik deze keer maar niet doen, Aalt', adviseert moeder hem.

'Waarom niet? Vader is toch blij als er hulp is. Nou dan...'

'Dat weet je heel goed, Aalt. Maar er is iets gebeurd dat erg náár is. Vader wil dat vast op z'n eentje verwerken. Kijk, Noirtje 14 heeft gekalfd, en...'

'Maar dat is toch geweldig!', roepen Eibertje en Aalt uit. Ze maken daarbij zulke blijde geluiden dat de tweeling denkt dat er opeens feest is. Ze staan daar opeens ook in de handen te klappen.

'Natuurlijk is dat meestal fijn', antwoordt moeder, 'maar er is iets náárs bij...'

'Toch geen koe of kalfje dood?, vraagt Eibertje zacht.

'Nee hoor, dom van me dat ik dat niet meteen er bij zeg.'

'Wat dan?'

'De zwartbonte moeder heeft een drieling. Eén kalfje is ook zwartbont, maar de twee andere kalfjes zijn roodbont!'

'Maar dat is toch geweldig leuk!', roepen ze samen hard.

'Helemaal niet', zegt moeder. 'Noirtje 14 is een zwartbonte stamboekkoe. Ze staat in het register van het stamboek ingeschreven, dus...'

'Mag ze geen roodbonte kalfjes krijgen', zegt Aalt aanvullend.

'Precies, Aalt', zegt moeder. 'Met deze geboorte wordt bewezen dat in het voorgeslacht toch róódkleur in het bloed voorkomt. Nu dat kan eigenlijk niet, èn dat mag ook niet.'

Aalt moet opeens heel erg hard lachen.

'Er valt niets te lachen, Aalt', zegt moeder streng.

'Het zal best, moeder. Maar hebt u al eens bloed zonder rode kleur gezien?'

'Wat flauw Aalt, je weet best wat ik bedoel.'

'Nou moe', zegt Eibertje opeens vinnig, 'maken we bij de koeien ook al onderscheid tussen rassen van verschillende kleuren? Is de ene kleur koe beter dan de koe met een andere kleur? Ik vind het fijn dat Fatma Yesiltepe bij me in de klas zit. Ze is een aardig meisje al is ze een Turkse; als u dat maar weet!'

'Ach welnee, meid, dat is heel iets anders. Mensen minder dan jezelf achten omdat ze een andere huidskleur hebben is helemaal fout, is zonde. Bij de koeien en kalfjes mag je wel onderscheid maken. De roodbonte koeien geven bijna evenveel melk als de zwartbonte èn meer vlees bij de slacht. De zwartbonte zijn echte melkkoeien. Je mag ze best met elkaar vermengen, maar dan zijn het geen stamboek-dieren meer!'

'Wat doet vader nu met die koe en de kalfjes?'

'De kalfjes zal hij binnenkort verkopen. Na de melkperiode ook hun moeder, Noirtje 14.'

'Bah, wat flauw', zegt Eibertje woedend. 'Wij sturen Peetje-moei Koelwijn toch ook de familie niet uit omdat ze rood haar heeft?'

'Je hebt gelijk, Eibertje', zegt moeder, 'maar bij de dieren mogen we daarover wèl anders denken. Noirtje 14 is nu geen stamboek-dier meer. Zij en haar kalfjes kunnen zó niet meer ver-

kocht worden. Dat wordt een erge schadepost. Nu, dacht ik: laat vader maar alleen melken. Hij wil vast nadenken op welke manier de schade het kleinst gehouden kan worden...'

'Ik ga toch naar vader', zegt Aalt. Meteen is hij de woonkeuken uit naar de bijkeuken. Snel kleedt hij zich daar om. Hij vouwt de schoolkieren netjes op en legt ze in een kast. Die kan hij weer pakken en aandoen nadat hij gedoucht heeft nà het melken. Dan legt hij de vuile kieren bij de wasmachine.

Vader is wel een koeien- en varkenshouder, maar moeder wil geen graskuilluchtje of stalluchtje in huis. Dus moeten vader en hij fris gewassen en in schone kieren in huis komen.

Aalt is klaar. Hij roept nog: 'Ga je mee, Eibertje?'

'Nee', roept ze terug. Aan moeder vraagt ze of ze naar de drie kalfjes mag. Ze wil ze zien, ze wil ze vertroetelen. Kalfjes zijn zulke lieve diertjes. Ze zuigen zo flink op een paar vingers van je. Dàt is pas leuk, vindt Eibertje.

Als ook Eibertje zich omkleedt voor ze naar de kalfjes gaat, is Aalt al alleen op weg naar vader.

'Dag jong', groet vader hem somber.

'Ik vind u een beste boer', zegt Aalt als groet. Hij kijkt vader er recht bij in de ogen.

'Waarom dan wel?', vraagt vader. Zulke complimentjes is hij niet gewend.

'Omdat u Noirtje 14 en de drie kalfjes niet als stamboekvee gaat verkopen. U bent eerlijk. Andere boeren verdonkeremanen de anders gekleurde kalfjes en houden de moeder in het stamboek.'

'Hóe kom jij aan die wijsheid en zo'n moeilijk woord?'

'Zeger Beekhuis vertelde me...'

'Over roddelpraatjes wil ik geen verhaaltjes.'

'Nou zeg, daardoor kom ik aan die wijsheid en aan dat moeilijke woord, snapt u?'

'Ik begrijp het. Ik wil ook wel eerlijk zeggen dat die roddelpraatjes soms wáár zijn. Ik heb sommige boeren er voor gewaarschuwd die weg vooral niet op te gaan. Een goed christenmens bedriegt zijn medemens niet. En hier aan de Eemdijk gaan we er prat op 'christenen' te zijn... Maar dat van Noirtje 14 is erger dan jij denkt, Aalt...'

'Moeder zei...'

'Moeder weet nu niet beter dan wat jij zo juist zei. Maar denk

eens goed na. Dit jaar is het de vierde keer dat Noirtje 14 gekalfd heeft, dus...'

'Dus moeten de kalfjes die nu al groot zijn óók weg... Dan moeten dus alle nakomelingen van haar weg!'

'Precies, Aalt! Ik doe ze weg, maar verkoop ze niet als stamboekvee. Ik zal er op toezien dat ze door de veehandelaren niet weer op de markt gebracht worden. Ik schrijf het stamboek heel eerlijk van wie ik Noirtje 14 destijds heb gekocht. Dan moeten de mensen van het zwartbont-rundvee-stamboek maar eens met die boer gaan praten.'

'Wat een strop', zegt Aalt met een gesmoorde stem. 'Wat erg. En dat nog wel na de natte zomer van dit jaar. De voedermais groeide ook al slecht. Als u dat moet kopen moet u er vast veel voor betalen. Krijgen we het nu arm, thuis?'

Aalt huilt opeens. Vader laat het werk in de rijdbare-doorloopmelkstal in de wei even liggen. Hij stapt op Aalt toe.

'We hebben het minder royaal, Aalt. We zijn niet opeens arm.'

Gelukkig niet... Maar vind jij het erg als je nog een jaar langer op die rammelfiets moet rondrijden?

'Natuurlijk niet', zegt Aalt spontaan.

'Fijn jongen!' Vader drukt hem tegen zich aan.

'Eibertje zal wel boos op u zijn', verklapt Aalt.

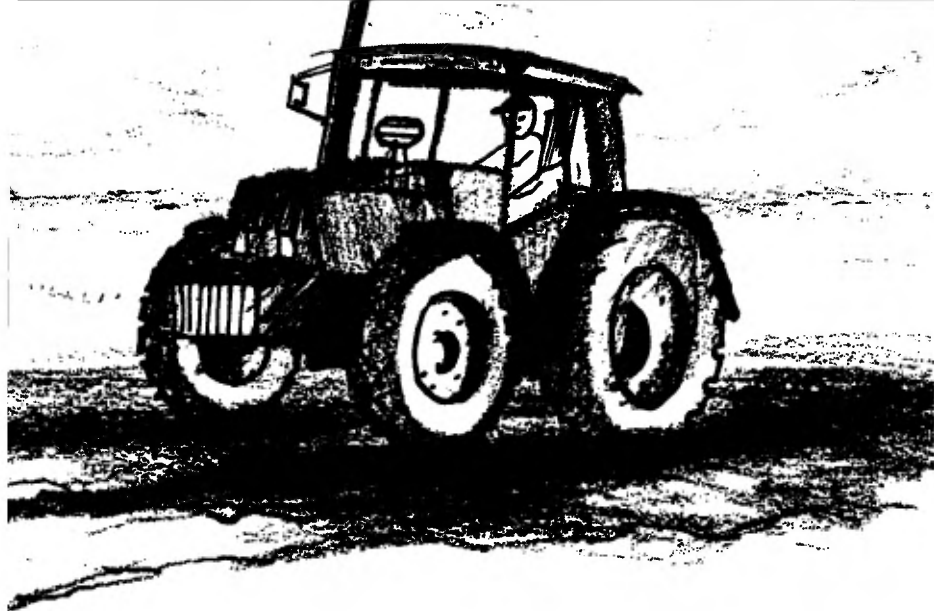
'Waarom dat dan?'

'Eibertje zal het verschrikkelijk vinden als die drie kalfjes weg moeten. Voor die drie grotere, dat jongvee en Noirtje 14 zelf zal ze het alleen spijtig vinden. Maar pasgeboren kalfjes naar een slachterij...'

'Je hebt gelijk, Aalt. Zelf vind ik het ook heel erg. Natuurlijk, de schade is ook erg, maar met Gods hulp komen we die wel te boven. Het doet altijd pijn, diep pijn, bij me als er vee van ons of de burens moet worden afgeslacht. Maar ik vroeger, en jullie nu, leren er wel bij te leven. Ik vind het lot van een grote hond ergens twaalf-hoog in een flatgebouw in de stad, erger!'

'Dat is ook gemeen', zegt Aalt. 'Zouden er mensen zijn die dat echt doen?'

'Natuurlijk, Aalt. Helaas massa's. Ze houden nog van hun hond ook, zeggen ze. Ik denk weleens: houd je dan niet meer van je

zelf, dan van je hond? Enkele van zulke mensen denken ook nog dat wij onze dieren alleen maar houden om er veel geld mee te verdienen. Helemaal ongelijk hebben ze niet, zó verdienen we ons dagelijks brood. Maar met veel liefde voor die dieren.'

'U doet er wel aan mee, vader. U laat ook dieren doden om geld.'

'Je doelt op de varkens, niet?'

'Precies, vader. Die gaan ook weg als ze 90 kilogram wegen. Dan zijn het nog jonge dieren.'

'Ik moet je gelijk geven, Aalt. Kom, we gaan verder het melken afmaken. Over de varkens spreken we vandaag of morgen wel met elkaar. Ik denk dat jij me kunt helpen bij het oplossen van een groot probleem in de varkenshouderij.'

'Wat bedoelt u, vader?' Brandend van nieuwsgierigheid wast Aalt de uiers en tepels van de twee laatste, nog niet gemolken melkkoeien. Nu kunnen die koeien pas de melk spontaan geven. Nu pas wordt er schone melk van goede kwaliteit gewonnen.

Even later helpt hij vader nog met het opruimen. Dan rijden ze op huis aan. De één op de trekker, de ander op zijn rammelende fiets.

Hoofdstuk 3

Vergeet vader over de varkens te praten met Aalt? Hij heeft dat toch aan Aalt beloofd? Nog wel op de dag toen het besluit viel om de melkkoe Noirtje 14, met al haar kinderen, weg te doen. Vader heeft het beloofd, en hij doet het ook. Boer Hoolwerf is zijn belofte echt niet vergeten. Aalt kan op vader aan! Maar nu is er wat tussenbeide gekomen. Op een morgen wordt de buurtschap Eemdijk opgeschrikt. Aalt en Eibertje gaan met Machteltje Heuveling en Fatma Yesiltepe en Zeger Beekhuis en Juliaan de Graaf naar school. Onderweg horen ze het grote nieuws. De koeien staan nu allemaal op stal. In de weilanden lopen nog wel schapen. Sommige boeren zijn met een vracht stro naar die weilanden gereden. Het gras is zó vochtig, de schapen moeten wat droog stro erbij eten anders worden ze ziek... Op deze morgen ontdekten die boeren dat er meerdere schapen zijn doodgebeten. Ook in het leslokaal van de groepen 5 en 6 is dit schokkende nieuws binnengedrongen. Het is rumoerig in alle leslokalen van de enige school aan de Eemdijk.

Iedere leerling weet wel iets van dat barre gebeuren, niemand weet er precies het fijne van. 'Bij wie is het gebeurd?', vraagt Eibertje aan de groepsleidster. 'Ik weet het niet, Eibertje. Het is richting Baarn uit, dat weet ik wel', zegt de groepsleidster. Dan tikt juffrouw Nachtvorst fors op haar tafeltje. 'Kom, wordt eens een beetje kalm.' De meisjes

en jongens luisteren nu maar slecht naar haar.

'Dat heeft vast de hond gedaan, die aan boord van die oude schuit in de Eem ligt', roept Wilmpje Mheen.

'Waarom nu juist die hond?', vraagt Kees Potter scherp. 'Altijd iemand van buiten de Eemdijk. Mijn vader doet het ook al niet goed.'

'Moet hij mooiere schilderijen schilderen. Met verf kladden kan ik ook', roept Gerritje Pijpers.

Juffrouw Nachtvorst stampet met haar voet op de grond. Dan wordt het stil. Ze weten: nu wordt het menens. Anders word je misschien wel het lokaal uitgestuurd.

Dàt is vreemd! Op het politiebureau zegt agent Scherphuis precies wat Wilmpje Mheen in het leslokaal riep! Maar daar wil agente Tiemstra niets van weten. 'Die schipper heeft zijn hond goed in de hand. Het is eerder een politiehond dan een hond van een stroper of een brute dieren-doder.'

'Jij kunt het weten, hè', plaagt Scherphuis haar. 'Jij hebt zelf ook een politiehond.'

'Schiet maar op, dan rijden we naar de Eemdijk', zegt Tiemstra.

'Ik neem mijn hond Bas inderdaad mee.'

Het worden onrustige uurtjes, zelfs weken, aan de Eemdijk. Maar ook bij de politie. Bijna iedere nacht bijten de verwilderde honden enkele schapen dood. 'We zullen de collega's èn de mensen van de Rijksluchtvaartdienst te hulp moeten roepen', zegt politiecommandant Van Berenstein. 'Een klopjacht op die schurken van honden is broodnodig. Op een andere manier kunnen we die dieren niet te pakken krijgen. We kunnen niet langer van de boeren aan de Eemdijk verlangen hun schapen buiten te houden. De schade wordt te groot...'

Zó gebeurt het. Als de plaatselijke krant van 18 november door de brievenbus valt, wordt de krant uit de brievenbus gehaald. Die bus staat aan de Eemdijk zodat de postbode niet ver hoeft te lopen. In huis vouwen Aalt en Eibertje de krant open. Ze lezen dan:

'DIERENLEED IN BUNSCHOTERPOLDER

Middels een grootscheepse klopjacht heeft de politie van Bunschoten-Spakenburg afgelopen vrijdag de daders kunnen pakken die de laatste

tijd vermoedelijk in totaal zo'n vijftig schapen hebben doodgebeten in de Bunschoterpolder. Het gaat om een drietal honden, waarvan er één kon worden gevangen en een ander werd doodgeschoten. Eén hond is nog voortvluchtig.

In totaal namen zestien politiemannen aan de actie deel, evenals een helikopter van de Rijksluchtvaartdienst.

De eigenaren van de honden zijn bij de politie bekend'.

'Zo, twee van de drie honden hebben ze in ieder geval', uit Aalt zijn gedachten. 'Nu die derde nog, ik hoop dat de politie die ook te pakken krijgt.'

'Wat zullen de mensen in Baarn een boete krijgen. En dan ook nog al die schade moeten betalen. Het zal je toch maar gebeuren, dat jouw hond zo iets doet,' zegt moeder.

'Toch niet alle mensen in Baarn. Toch alleen de eigenaren van die honden', vraagt Eibertje. 'Er wonen in Baarn toch ook best een heleboel aardige mensen. Nou, die hoeven dan toch niet mee te betalen.'

'Zó bedoel ik het ook, Eibertje', antwoordt moeder. 'Buurman Huijgen zei dat ze in de flats gehouden werden. In ieder geval de twee honden die dood of levend werden gevangen.'

'Laatst zei ik tegen Aalt dat ik het heel erg vind dat mensen zulke grote honden op flats houden', vertelt vader. 'Nu zie je maar wat er uit voorkomt.'

Een paar nachten later vallen weer enkele schapen in de poten van de derde, nog voortvluchtige, hond. Hij is dus nog steeds in het Eemland. Het maakt agente Tiemstra razend. Met toestemming gaat ze met haar hond Bas het vlakke Eemland in. Haar hond moet haar helpen om die derde schurk te pakken te krijgen.

Schipper Jan Keizer van de Belgische spits 'Weltevreden' ziet haar, door zijn verreijker, bezig. Hij schudt het hoofd. 'Geen beste politiehond', mompelt hij. Wat hij daar mompelt is wáár. De agente heeft geen opgeleide hond maar een gezellige huishond.

De schipper bergt zijn verreijker op. Langzaam slentert hij op de vrouw met de hond af. Hij groet haar, ze maken samen een praatje. Dan zegt de schipper opeens: 'Kom een nachtje aan

boord, bij mijn vrouw en mij. Dan gaan we samen in de tweede helft van de nacht die derde hond vangen. Het is altijd zo om en de bij vier uur als ik ze hoor blaffen. Hij zegt het zo kalm, maar ook zo zelfverzekerd.

'U bent politieagente, maar ik zal uw opdracht aan mijn hond opdragen. Dan mag Bas-van-u met mijn hond mee. Samen kunnen ze die schurk wel aan.'

'Dan vangt uw hond die derde schapendoder?', vraagt de agente ongelovig. 'Dat hebt u goed geraden, maar uw hond mag hem helpen. Kijk, juffrouw Tiemstra, mijn hond is een afgedankte politie-hond. Hij verstaat evenwel zijn vak nog best.

Zijn slimheid moet het winnen van die schurk. U ziet wel, hij heeft een zwakke linker achterpoot. Dat is van ouderdom, maar zijn neus en oren zijn nog heel goed.'

Ik doe het, als de commandant het goed vindt', zegt de agente. Wie van de twee heeft de mond voorbij gepraat? Vóór de avond van die dag weet iedereen aan de Eemdijk wat er de komende nacht gaat gebeuren.

'Mogen we vannacht de polder in?', vragen Aalt en Eibertje. En een heleboel andere kinderen vragen hetzelfde aan hun ouders. Natuurlijk gebeurt dat niet, ze moeten slapen als het nacht is. Veel van hen kijken door de kleine dakraampjes om maar een glimp op te vangen van die spannende jacht op de derde hond. Ze zien er helemaal niets van. Koud en moe sluipen ze naar hun bed. Even later slapen ze.

Op weg naar school horen ze het verhaal al! De hond van de schipper is slimmer geweest dan die wrede schapendoder. Levend heeft hij de verwilderde hond bij de agente gebracht. Haar hond Bas stond er verbaasd naar te kijken. Met hulp van de schipper heeft de agente de gevangen hond gemuilkorfd.

De mensen aan de Eemdijk zuchten opgelucht. Toch..., in enkele huizen wordt weer vreemd over de schipper gesproken. Ze geloven er niets van dat die man zo arm is als hij zegt.

Hij heeft een verrekijker, een politiehond... Dus..., voldoende geld om de hondenbelasting en het hondevoer te betalen. En dat zijn toch hele bedragen aan geld...

In het kleine roefje, achterop de spits 'Weltevreden' bidt een vermoeide schippersvrouw om geldelijke hulp. Eén van de komende dagen zal haar kindje geboren worden.

Omdat de hond van de schipper de derde verwilderde hond gevangen heeft wordt er door een slager – namens de dankbare boeren aan de Eemdijk – een grote vleeschotel bezorgd aan boord van de haveloze schuit.

De vrouw van de schipper is er heel dankbaar voor en ook blij. Door dit te eten zullen haar man en zij weer wat op krachten komen! Maar..., ze kan haar kindje er niet mee warmen. Ze kan er de oudste geen nieuw jasje door aantrekken.

'Maria... wikkeld Hem in doeken en legde Hem in een kribbe...' Zó werd de Here Jezus geboren in een stal en daarna door Zijn moeder verzorgd...

De schippersvrouw van de 'Weltevreden' heeft maar twee kleine slaapkamertjes. Ze liggen naast het ook zo kleine huiskamertje in de roef. In de stuurhut, boven, staat aan de ene kant het

stuurrad waarmee haar man het roer moet wenden en keren. Aan de andere kant van de stuurhut staat een aanrecht, een kachel, een kast. Voor ieder huishoudelijk werkje aan het aanrecht, of om de was te wassen, eten te koken moet de vrouw het trapje van de roef op naar de stuurhut.

Nu ze haar tweede kindje onder haar hart draagt wordt ze zo moe van dat op- en neergaan langs die trap.

Haar man moet in die hut sturen als ze varen... Als ze varen... Er is, erg genoeg, geen werk meer voor een schipper met een schip dat maar honderd ton vracht kan bergen. De schippers met schepen van achthonderd- of negenhonderd-en-meer ton vracht worden eerst gekozen. Die kunnen met een mindere vrachtprijs genoegen nemen.

Geld voor een groter schip heeft schipper Keizer niet. Hij is zó arm dat geen bank hem geld wil lenen om een groter schip te kopen.

Boer Hoolwerf vergéét niet met Aalt over zijn varkens te spreken. Het gesprek moet even wachten als er zulke vreemde en ook wrede en goede dingen in Eemland gebeuren.

Eibertje huilt bij moeder haar verdriet uit. Er zijn wel geen schapen van vader gedood, dat maakt voor haar geen verschil. Die andere schapen hebben moeten lijden, dat doet haar verdriet.

O, als Eibertje eens wist hóe arm het op die spits in de Eem is... Als ze eens wist hóe lelijk er over die schipper gedacht wordt... Als ze eens wist dat nu net vóór of op één van de komende kerstdagen op 'Weltevreden' een tweede kindje geboren gaat worden...

Ze weet het niet. Aalt weet het ook niet. De Here wel, en agente Tiemstra van de politie, en juffrouw Nachtvorst! Ja, die weten het... Die weten het èn ze gaan er wat aan doen!

Die gedachte aan hulp geeft de Here hen in het hart. Hij zal nog veel harten openbreken aan de Eemdijk en verderop... Maar dat weet de Here alleen, daar bidden mensen voor.

Hoofdstuk 4

In de komende dagen gebeuren er twee belangrijke dingen in hun leven. Aalt en Eibertje zullen het nooit vergeten. De eerste gebeurtenis beleven ze op school.

'Ik wil jullie een verhaal vertellen, vanmorgen', zegt juffrouw Nachtvorst. 'We doen vandaag niets aan tekenen. In de andere leslokalen doen meester Wandel en Juffrouw De Buurt dat ook.' 'En de kleuters in groepen 1 en 2 dan?', vraagt Gerritje Pijpers voor haar beurt.

'De groepen 1 en 2, Gerritje! Ik denk dat de groepen 1 en 2 dit verhaal nog niet kunnen begrijpen. Misschien worden ze ook wel een beetje bang. Het is een griezelig verhaal, weet je', zegt de juf. 'Als jullie nu goed luisteren, vertel je het misschien zelfs thuis wel. Misschien mogen jullie het dan ook wel aan de kleinere broertjes en zusjes vertellen. Maar juffrouw Jagersma doet het nu niet.

'Die kan juist zo heel goed vertellen', roept Wouter Poort.

'Daarin heb je gelijk, Wouter. Dit verhaal is te moeilijk voor de kleuters. Dat ligt niet aan juffrouw Jagersma, maar aan de leeftijd van de leerlingen in de groepen 1 en 2.'

'Zie je wel', zegt Klaas Nagel, 'wij zijn al groot!' Hij buigt zijn arm zó dat de spierbal al een beetje onder de mouw van zijn trui te zien is.

'Luister nu maar', zegt juffrouw Nachtvorst. 'Dat er zoveel schapen dood gebeten zijn, vinden we allemaal heel erg. Het kan nog erger, en daarover wil ik jullie iets vertellen. Weet je hóe dat komt?'

De vingers gaan omhoog.

'Nu, Gozewijn Veldhuizen, wat denk je?'

'Door de zonde, juffrouw.'

'Precies, de mens zondigde tegen God. De vrede in het Paradijs werd helemaal gestoord. De mens werd de Hof van Eden uitgestuurd. Hierna zal de kwade aard van mens en dier veel verdriet veroorzaken. Er kan alleen maar vrede komen door de Here Jezus. Zijn geboorte vieren we volgende week. Weet je wel, we zingen toch: 'Nog eenmaal zal Hij komen...' Dàn houdt alle lijden op'.

De juf gaat staan. Ze komt wat dichterbij naar haar leerlingen toe. Ze staat tussen de eerste banken van de rijen 3 en 4.

'We vinden het allemaal heel erg wat die verwilderde honden met de schapen gedaan hebben. We vinden het ook heel naar en fout als mensen hoog in een flatgebouw grote honden als huisdieren houden. Aan het wonen in een flat kunnen een heleboel mensen niet eens wennen. Nu, grotere dieren nog minder. Honden deden schapen kwaad. Honden uit een flatgebouw... Dan denk je, nu ja, het zijn verschillende diersoorten. Dát is wáár. Maar ook dieren van hetzelfde soort zijn soms moordend hard voor elkaar.

Ik vertelde jullie al het één en ander over mijn zomervakantie in Joegoslavië. Ik heb nog niet alles van die reis verteld. Luister nu maar naar het verhaal van 'de zwarte weduwe'.

Joegoslavië heeft ook een kustgrens, net als in ons land. Die kust ligt aan de Adriatische zee. Veel vakantiegangers in Joegoslavië gaan daarheen. Maar hóe lang nog?

Want..., sinds een paar jaar maakt een grote spin die kust met zijn mooie stranden onveilig. De beet van die zwarte spin is voor de mens wel niet dodelijk, maar, oi, wat word je ziek door zo'n beet: erge pijn, veel zweten. Heel erge hoofdpijn en hoge koorts. Ze noemen die spin 'de zwarte weduwe'. *Zwart* is te begrijpen, maar waarom *weduwe*?

Wel, als haar jongen geboren zijn, doodt de vrouwtjes-spin haar mannetje en eet hem op.'

Aalt schrikt er van.

'Maar dat is toch verschrikkelijk', roept hij.

'Dat is het ook, Aalt. Toch moeten we blijven geloven: 'O HEER, hoe groot moet dan uw wijsheid zijn, Gij hebt het al gemaakt, van groot tot klein. Vol is de aarde van uw wonderwerken.' Nee, jullie noch ikzelf kunnen dat precies begrijpen. Daarom mogen we uitzien naar de vrede in de Here Jezus Christus als Hij weer op aarde komt. Dan is er vrede tussen mensen en mensen, tussen mensen en dieren, en ook tussen dieren en dieren.'

Het is stil na de vertelling. De kinderen werken daarna gedwee aan hun taak- en aan hun rekenwerk. Het verhaal van 'de zwarte weduwe' blijft evengoed klaar en helder in hun hoofden en gedachten. Het laat hen niet los.

Nu is het avond. Aalt en Eibertje mogen thuis het verhaal van de juffrouw vertellen. Ze doen hun best. De één vertelt, en de ander vult hier en daar aan wat vergeten wordt. Boer Hoolwerf en zijn vrouw hebben zo iets vreemds nog nooit gehoord.

'Dat is toch bar', zegt vader.

'Je zou bang worden dat die dieren hierheen komen, brrr', zegt moeder en ze kijkt een beetje bang de kamer rond.

'Het is ook wel eens anders', zegt vader. 'Daar wilde ik enige tijd geleden al met Aalt over spreken.'

'Met mij niet?', vraagt Eibertje een beetje jaloers.

'Jij mag meeluisteren, Eibertje. Kijk, ik wil graag een konijn van Aalt lenen. Daarom zei ik het zó, snap je?'

'Waarvoor moet u die hebben?'

'Ik zal het jullie vertellen. In de varkenstallen, in de kraamhokken van de varkens, bedoel ik, worden pasgeboren biggetjes vaak door de moeder doodgebeten. In de kraamhokken zijn veel zeugen echt kwaadaardig. Dát was vroeger al zo, toen er volop stro gegeven werd aan de varkens; het is nog zo met weinig of geen stro.

Ook mensen die de oorzaak daarvan proberen op te sporen, weten niet hóe dat komt. Maar dat is nu verder niet van belang. Wat wel belangrijk is, is een geweldige vondst die dat akelige doodbijten van eigen jongen meestal voorkomt.

Er is duidelijk geworden dat je doodbijten en opeten van jonge biggetjes vaak kunt voorkomen als je een paar dagen vóór het werpen van de biggen een konijn bij het moeder-varken doet. Ze went aan dat vreemde, rondhuppelende dier. De zeug vindt het gezelschap van een konijn fijn. Die langoor mag soms op haar rug zitten.

Als de zeug gaat biggen pak je het konijn weg en even later duwen de jonge biggetjes elkaar wat opzij om bij de moeder te kunnen drinken. Dát maakt de zeug dan niet meer zenuwachtig zo als vroeger want dankzij dat heen en weer huppelen van het konijn is ze aan iets wat beweegt en duwt rond haar, gewoon geraakt.

Een konijn bij de zeug helpt beter dan een spuitje van de dierenarts of het aandoen van een muilkorf. Dat is zelfs niet meer nodig. Gelukkig maar, want het aandoen van een muilkorf is heel moeilijk, en de zeug drinkt te weinig met die muilkorf om

haar snoet.'

'Dàt is eventjes wat anders dan bij 'de zwarte weduwe'', roepen Aalt en Eibertje blij uit.

'Goed geluisterd! Er is veel ellende onder de dieren, dat is zeker waar. Toch..., soms zie je al iets van wat Jesaja zegt in een belofte: 'Dan zal de wolf bij het schaap verkeren en de panter zich neerleggen bij het bokje; het kalf, en de jonge leeuw en het mestvee zullen tezamen neerliggen, en de leeuw zal stro eten als het rund; dan zal een zuigeling bij het hol van een adder spelen, en naar het nest van een giftige slang zal een gespeend kind zijn hand uitsteken'.'

'Dàt u heel dat stuk uit de Bijbel uit uw hoofd kunt opzeggen', zegt Aalt verbaasd.

'Ik heb het al zo vaak gelezen, jongen', zegt Vader.

'Wat is een gespeend kind?', vraagt Eibertje.

'Jij weet vast nog wel dat Mengsje en Rutger bij moeder aan de borst dronken, niet?'

'Ja, en toen was het opeens allemaal op. Toen kregen ze melk uit een flesje', zegt Eibertje.

'Goed zo. Nu, dat van de borst afhalen en op een andere manier gaan voeden is het moment dat een kind een gespeend kind is. We zeggen bij de melkkoeien toch óók tepels of spenen? Nu, Jesaja bedoelt: een kindje dat niet meer drinkt uit de borst van de moeder zal z'n handje uitsteken naar die giftige slang.'

'Ik begrijp het helemaal', antwoordt Eibertje. Ze knikt heftig met haar hoofd.

'Wat moet dat geweldig fijn zijn', roept Aalt dankbaar uit.

'Precies', zegt vader. 'Mag ik nu één van je konijnen bij één van de zeugen neerzetten?'

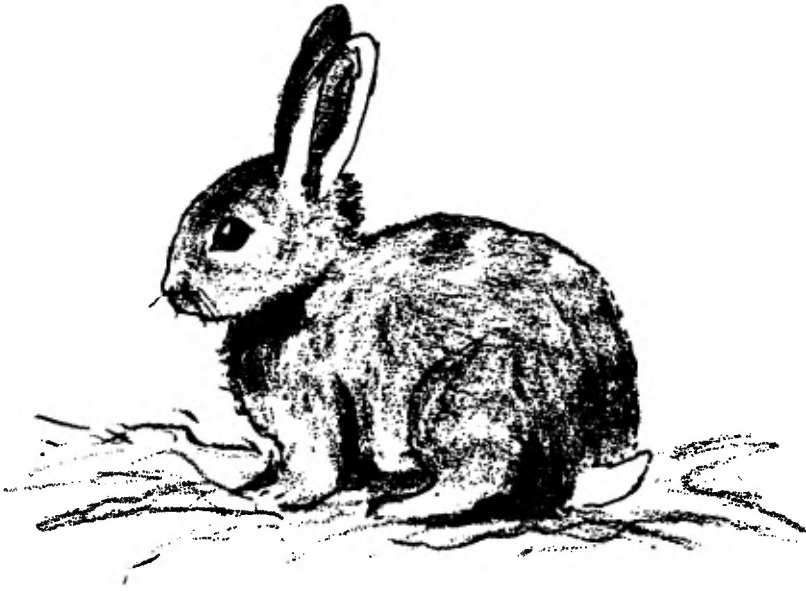
'Natuurlijk', antwoordt Aalt blij.

'Dat is fijn, Aalt. Maar spreken jullie er nog met niemand over. We houden dat nieuws hier als een geheimpje. Pas als het ook bij ons gelukt is, mogen jullie er over vertellen. Is dat goed?'

'Ja hoor, dan hebben we fijn een geheimpje waar niemand aan de Eemdijk weet van heeft', zeggen Aalt en Eibertje tegelijk.

'Dat is beloofd', zegt moeder, 'dus zwijgen jullie ook echt, denk er om. Het kan zo maar van onze tongen glijden, dus doen we allemaal de lippen op elkaar.'

Ze beloven het.

Nù – nog maar vier dagen later – horen hun vrienden en vriendinnen het grote nieuws van dit mooie gebeuren in het kraamhok van Hoolwerf. Natuurlijk, ook de groepsleidster, juffrouw Nachtvorst moet het horen.

'Wat geweldig fijn is dat', roept ze blij uit. 'Wat een groot wonder toch. En dan nù al, nog vóór dat de Here Jezus is weer-gekomen...'

'U moet dit verhaal op het kerstfeest vertellen. Jesaja vertelt er al over', raadt Aalt haar aan.

'Nee hoor, misschien, heel misschien ben ik er niet op het kerstfeest. Maar dan doet een ander de vrije vertelling wel. Ik beloof het jullie.'

O, wat zijn ze nu nieuwsgierig. Wat willen ze nu graag weten wie er vertellen zal als de juf er niet is... Maar ook de juf kan haar lippen goed op elkaar houden!

Hoofdstuk 5

De inwoners van Bunschoten – Spakenburg, en de buurtschappen Eemdijk en Zevenhuizen, vonden het eerst maar niets: een politie-agente in hun woongebied. Maar die tijd is voorbij. Ze vinden agente Tiemstra een fijne politie-vrouw.

Eerder heeft ze als verpleegkundige in een ziekenhuis gewerkt. Daarna is ze naar de politie-school gegaan. In dit stad-dorp, met haar buurtschappen, heeft ze haar eerste standplaats gekregen. Het bevalt haar goed in het Eemland, tegen het Eemmeer aan. Ze is na de eerste keer aan boord van de Belgische spits, er vaker heen gegaan. Ze parkeert de auto of de fiets op het erf van de boerderij Eemdijk 185. Vandaar wandelt ze naar de schuit.

Ze gaat dan de Eemdijk over, en dwars door de poldermaten, tot aan het ka-dijkje waartegen de schuit is afgemeerd. Wat heeft agente Tiemstra gepleit voor een goedkeuring dáár de spits te laten liggen. De schuit ligt daar wat beschermd tegen de oostenwind die omhoog gejaagd wordt door de bomen bij en rond de boerderij en huizen Eemdijk 185 – 193. De wind valt niet meteen op die oude spits, waarvan de wanden dun zijn. Op de schuit waarop te weinig warme kleding en onvoldoende dekens zijn... Haar vragen om die toestemming heeft resultaat gehad. Burgemeester en wethouders, de provinciale waterstaat en het waterschap hebben zelfs goed gevonden dat er tijdelijk een paar grote palen in de grond van het ka-dijkje geplaatst zijn. Daaraan ligt de spits nu, met trossen, vast.

Agente Tiemstra heeft in de kajuit alleen gesproken met schipper Keizer. Ze heeft hem verweten dat hij onnodig financiële hulp weigert, en dat ze daarom armoe hebben. 'Jij, trotse schipper van de 'Weltevreden', je moest een draai om je oren krijgen! Jouw hart zit te hoog. Denk maar eens goed na over wat 'Weltevreden' zeggen wil. Dàt God overheid en diaconie de taak geeft armen te helpen! Jij weigert, en ondanks jouw vrome praatjes ben je helemaal verkeerd bezig...'

Toen heeft schipper Keizer een strijd tegen zichzelf moeten voeren, en ondertussen is de agente aan het werk gegaan. En hard ook.

Agente Tiemstra is ook een echte vróuw. Met een half oog zag

ze hóe arm het aan boord was. Ze heeft dagen lopen nadenken om een oplossing te vinden waardoor die armoe kan verdwijnen. Met alleen de schipper op z'n kop te geven, wordt zijn gezin niet geholpen. Er sluipt een goed idee bij de agente binnen! Ze is naar de wijkverpleging gestapt, en later naar de sociale dienst van de gemeente. Nog weer later naar de diakenen van de kerk...

Met de wijkverpleegster heeft ze afgesproken baby-kleertjes te vragen in gezinnen die zulke kleertjes nog wel hebben, maar niet meer nodig hebben. Misschien willen die mensen de kleertjes wel cadeau doen aan de schipper en zijn vrouw.

De mensen van de sociale dienst regelen voor agente Tiemstra dat er straks aan boord van de 'Weltevreden' een kraamverzorgster kan zijn. Een arts wil zo maar voor niets helpen...

Een vrouw van een diaken helpt haar man. Ze koopt een hele vracht wegwerp-luiers, een badje en alles wat daarbij hoort om een baby'tje schoon en netjes te hebben.

De familie van agente Tiemstra vindt het goed dat ze de komende kerstdagen, waarop ze vrij is, niet naar huis komt. De kraamverzorgster is dan eigenlijk vrij, en wil zo heel graag met haar verloofde bij zijn ouders zijn. Ze kan meegaan met haar vriend want de agente zal die dagen haar werk overnemen.

Wat een verrassing, de politie-commandant geeft zijn agente daar onverwachts extra vrije dagen voor. Ze kan later toch nog naar haar familie! In het roefje kan ze eens laten zien dat zij ook nog een goede verpleegster en verzorgster is.

Aalt en Eibertje Hoolwerf voelen dat er iets gaat gebeuren waarvan zij geen weet hebben. Het wordt spannend voor hen aan de Eemdijk. Nieuwsgierig vragen ze moeder er naar. Hoe meer ze vragen, hoe zwijgzamer moeder wordt als het gaat over de schipper en zijn vrouw.

Op school weet juffrouw Nachtvorst de kinderen goed bezig te houden. Het gewone werk gaat door, elke dag. Daarbij oefenen ze iedere dag het zingen van psalmen en kerstliederen. Precies zoals dat in de andere lokalen gedaan wordt. Vrijdag zal er kerstfeest op school zijn. Zal de groepsleidster dan de vrije vertelling doen, of een ander?

Eibertje loopt er over na te denken. Ze hoopt dat de juf het doet. Die kan toch zo mooi vertellen... 'Hoor je me niet?', vraagt

Gozewijn Veldhuizen haar. Hij loopt opeens zomaar naast Eibertje. Ze heeft er niets van gemerkt dat hij haar achterop kwam. Ze loopt ook zo te denken, en haar oren zitten onder de capuchon van haar winterjas. De oostenwind blaast zo hard. Het Eemland ligt onder een dikke laag sneeuw. Maar eerder vvoor het al. Op de sloten tussen de weilanden wordt al volop geschaatst, en met sleden gegleden. Enkelen zijn de 'wiel' of 'waaï' op geweest. Dat diepe water aan de binnenkant van de Eemdijk.

'Nee, ik hoorde je niet', zegt Eibertje tegen Gozewijn.
'Er is groot nieuws, Eibertje', zegt Gozewijn langzaam. Dat langzame, plagerige spreken maakt Eibertje een beetje boos.
'Zeg het dan als je het zeggen wilt, en anders moet je je mond maar dichthouden', antwoordt ze kattig.
'Vannacht is er een jongetje op de Belgische spits geboren. Mijn

moeder vertelde het.'

'Was er dan een dokter bij?', vraagt Eibertje verschrikt.

'Natuurlijk, er is toch altijd een dokter bij een geboorte. Maar moeder wil niet zeggen welke dokter. Er is ook een kraamverzorgster. Die kraamverzorgster is een nichtje van onze groepsleidster.'

'Hoe weet jij dat allemaal?', vraagt Eibertje verbaasd.

'Als je een geheimpje kunt bewaren, zal ik het jou zeggen.'

'Natuurlijk kan ik zwijgen, wat denk jij wel? Ik vertelde toch ook niets van Aalts konijn bij de zeug vóór dat de jonge biggetjes geboren waren? Nou dan.'

'Goed zo. Kijk, er zit bij ons, op de houten zolder, een piepklein gaatje in de houten vloer. Ik heb een heel dun plastic slangetje van wel drie meter lang. Als ik in bed stap, stop ik eerst dat slangetje in dat gaatje. In bed duw ik het andere eind voorzichtig in mijn oor. Dan hoor ik nog eens wat van het nieuws dat beneden me verteld wordt.'

Gozewijn kijkt heel trots naar Eibertje. Zijn trots verdwijnt snel. Een woedende Eibertje geeft hem een harde duw tegen zijn

borst. Daarop is Gozewijn niet berekend. Op de gladde klinkerweg glijdt hij onderuit. Hard valt hij op zijn stuitje.

'Au, wat ben jij een gemene meid', kreunt hij onder het opstaan.

'Ik gemeen? Jij, jij bent hartstikke gemeen. Wie luistert er nu zijn vader en moeder en zijn Ootje af. Jouw Ootje woont toch bij jullie in? Nou, ik noem dat gemeen, heel erg gemeen wat jij daar stiekem doet. Jij bent een gemene stiekemerd.'

Dan zwijgt Eibertje opeens. Ze wil eigenlijk nog meer horen over dat nieuwe kindje aan boord van de 'Weltevreden'. Voorzichtig probeert ze: 'Maakt dat jongetje het goed, Gozewijn? Is zijn moeder erg ziek?'

'Jij bent me een mooie', zegt Gozewijn. 'Je gooit me eerst op de grond omdat ik mijn ouders en Ootje afluister, en nu wil je nog meer weten. Nee, Eibertje, ik heb niets gehoord, helemaal niets. Heb je dat goed begrepen? Ik kan jou niets meer vertellen want ik heb helemaal niets gehoord.'

'Wat kan jij liegen, zeg', antwoordt Eibertje boos. 'Jij vertelt me maar niets meer hoor, maar ik vertel jouw moeder wel dat jij haar en de anderen afluistert.'

Even is de vrede tussen twee kinderen aan de Eemdijk verstoord. Gozewijn pakt Eibertje bij haar schouder. Hij wil haar door elkaar rammelen. Haar dwingen niets tegen zijn ouders te zeggen over dat afluisteren. Ze moet het hem beloven.

Zó ver komt het niet. Ook de schouder van Gozewijn wordt stevig vast gepakt. Als hij voorzichtig omkijkt ziet hij dat het de hand van zijn vader is. Naast zijn vader staat de agente Tiemstra.

'Wat doe jij nu, Gozewijn?' vraagt zijn vader hem. 'Toch geen meisjes op dat gladde wegdek gooien nadat zij het jou eerder deed?'

'Weet u dat?' vraagt Gozewijn verschrikt.

'Ja, de agente en ik zagen jullie vanuit de verte lopen en met elkaar praten. Toen kreeg jij opeens die duw tegen je borst zodat jij uitgleed op het gladde wegdek. Niet leuk van je, Eibertje Hoolwerf. Maar waarom kibbelen jullie eigenlijk?'

Gozewijn houdt de mond gesloten. Hij weet dat hij nu door de mand zal vallen. Dát nooit als Eibertje er bij staat!

'Zeg je niets?'

'Gozewijn zal het u thuis wel vertellen, Veldhuizen', antwoordt Eibertje. Ze begrijpt dat Gozewijn het nu en hier niet wil zeggen

dat hij afluistert. Meteen draait ze zich naar de agente en vraagt hóe het kindje aan boord van die verveloze schuit het maakt. Of zijn broertje blij met hem is. Of de vrouw erg ziek is. Hóe het kindje heet...

De agente laat alle vragen wegwaaien met de wind. Alleen op die laatste vraag gaat ze in. 'Dát raad je nooit, Eibertje, maar ik ben er vreselijk blij mee. Ik ben opeens een peet-tante geworden van Tiemen Keizer. Ja, Tiemen komt van mijn naam Tiemstra, snap je?'

'Maar dat is leuk voor u', zegt Eibertje verrast. Ze zegt nog dat ze een sigarenwinkelier kent die ook Tiemen heet. 'Hij woont in de buurt van de havens in Spakenburg.'

Dan is ze meteen weg. Ze holt met voorzichtige dribbelpasjes over de gladde weg. Zo dicht mogelijk aan de kant, dat loopt het gemakkelijkst.

'Aalt', roept ze als ze hun huis binnenloopt. 'Aalt, op de 'Weltevreden' is een jongetje geboren. Het heet Tiemen naar agente Tiemstra. Moeder, wat is een peet-tante?' De woordenvloed uit haar mond stopt na die laatste vraag.

Een petemoei is een moei of een vriendin die jou als vader en moeder helpt, als het nodig is. Ze helpt een beetje bij het opvoeden van dat jongetje.'

'O', zegt Eibertje.

'O', zegt Aalt, 'maar die schuit blijft daar toch niet voor goed liggen? En die politie-agente kan toch overgeplaatst worden.'

'Zo is dat', zegt vader, die juist een slok koffie heeft genomen.

'Maar een petemoei hoeft niet elke dag bij haar petekind te zijn. Ze mag er ook naar toe reizen, en die jongen van schipper Keizer zo nu en dan opzoeken. Die Tiemen mag later gaan logeren bij de agente. Misschien heeft ze dan wel eigen kinderen waarmee hij spelen kan.'

'Wat fijn voor die arme mensen', roept Eibertje uit.

'Dat is zeker fijn, Eibertje', zegt moeder. 'De schipper en zijn vrouw zijn nu arm en toch heel rijk. Ze vertrouwen op de Here in hun armoe. De vrouw zei tegen de dominee nog vóór dat de baby er was dat hun gebeden verhoord waren. God gebruikte in deze winter daarvoor een politie-vrouw en een heleboel onbekende mensen. De vrouw, waarover we eerst niet zo best dachten – zij en de schipper zouden best eens kunnen stelen! – is een

goede vrouw en moeder! O wat zijn we dom en zondig geweest om zó te denken...'

'Mag ik met u die vrouw een cadeautje brengen?', vraagt Eibertje aan haar moeder.

'Dat zullen we nog wel zien. We gaan vrijdag eerst maar eens kerstfeest op school vieren, en de week die er op volgt in de kerk. Wacht maar rustig af.'

Tevreden met dit antwoord, pakt Eibertje haar leesboek van een tafeltje. Ze denkt niet meer aan Gozewijn Veldhuizen die thuis de waarheid vertelt, die straf krijgt...

Met roodgekleurde wangen leest ze over Rozemarijntje en de zwarte jongen...

Hoofdstuk 6

Nu is het vrijdag. Ootje en Groof zijn uit het bejaardenhuis in Spakenburg naar de Eemdijk gekomen. Samen met moeder gaan ze naar het kerstfeest op school. Vader past op de tweeling en het vee.

Heel de school viert samen kerstfeest. De directeur heeft de leiding. Juffrouw Jagersma vertelt over de geboorte van de Here Jezus in de stal van Bethlehem.

Dat de wijzen uit het oosten dat arme kindje komen opzoeken. Ze geven Maria en Jozef en het kindje kostbare geschenken: goud, wierook en mirre. De juf laat haar gouden ring zien. Een paar kinderen mogen aan een parfumsflesje ruiken, het is mirre. De groepsleidster steekt een éénpits-petroleum-stelletje aan. Ze zet er een schaalje met een beetje wierook op. Ze ruiken allemaal die geur. De één vindt het lekker ruiken, de ander roept dat het stinkt...

'Toch was óók wierook een rijke gave!', zegt de juf. 'Het werd in de tempel gebruikt voor het reukoffer. 'Kijk, hier heb ik witglanzende wierook, en dat is wat geler van kleur. Kijk, dit is rode wierook, die komt niet van een boom als de andere wierook, maar van de zonneroosjes-struik...'

Dàt is leuk! Een kerstvertelling met wat laten zien en ruiken, dat is nog niet eerder op school gedaan. Ze begrijpen nu toch wel dat die rijke mensen véél aan dat kindeke in de kribbe gaven.

Dan is er pauze. De groepen van juffrouw Nachtvorst weten nu dat hun groepsleidster er niet is. Ze weten niet waarom ze ergens anders is. Dat horen ze na de pauze. Na het uitdrinken van de volle bekers heerlijke, warme chocolademelk.

'De melk is bijna net zo lekker als bij 'koek en zoopje' ', roept Aalt tegen Zeger Beekhuis. Hij doelt op de koekkraam die bij het haventje aan de Eemdijk staat. Daar kunnen de schaatsers op de Eem zich opwarmen en wat eten. Het ijs is nu zó sterk dat er ook op de Eem geschaatst wordt. Zelfs op het Eemmeer. Zeger Beekhuis heeft van zijn oom Willem gehoord dat er vanuit Spakenburg mensen schaatsen naar Nijkerk.

Zijn nieuws wordt onderbroken door de komst van schipper Jan Keizer. Hij heeft, met agente Tiemstra de 'Weltevreden'

verlaten.

De school-directeur zegt: 'Ik ben blij dat u er allebei bent. Ik vind het fijn dat juffrouw Nachtvorst nu bij uw vrouw en de twee kinderen aan boord van de schuit is. Daardoor kunt u beiden nu hier zijn. Er is veel, zoveel, over jullie gesproken aan de Eemdijk. Vertel u nu zelf maar wie u eigenlijk bent.'

In zijn wollen schipperstrui staat de schipper voor al die kinderen en andere gasten... Toch is hij niet verlegen!
'Mijnheer Van der Molen, ik ben blij hier een kort verhaal te

mogen houden. Echt vertellen als een meester kan ik niet hoor. Mijn vrouw en ik leerden elkaar enkele jaren geleden kennen. Zij is een schippersdochter, ik een zoon van een zet-schipper. Een zet-schipper is iemand die de baas is op het schip van een andere eigenaar: een bedrijf of een rijke mijnheer.

De zet-schipper krijgt, als elke andere man of vrouw in loondienst, zijn maandloon. Ik ben ook zet-schipper geweest. Ik wilde toen maar één ding: zelf een schip bezitten en daarop, met mijn vrouw, varen.

Ik was in die dagen helemaal niet tevreden. Ik wilde hogerop. Dát is op zich niet verkeerd, maar ik deed het uit zondige begeerte. Geen geld bezitten en toch een schuit kopen, nee dat kan helemaal niet.

Toch zette ik door. Ik kocht een Belgische spits van honderd ton. Aan boord waren geen 'vooronder' of andere luxe dingen. Naast het ruim alleen een kleine kajuit en daarachter een kleine roef.

Honderd ton als scheepsmaat kun je eigenlijk niet in kilogrammen uitdrukken. Een ton kolen is 1000 kilogram kolen. Een ton boter is 160 kilogram boter. Een scheepston in de binnenvaart, de vaart dus alleen op de rivieren en meren, is ongeveer 1016 kilogram.

De inhouds-opgave is eigenlijk veel beter. Mijn schuit van honderd ton heeft een inhoud van ongeveer 280 kubieke meter. Daarin gaan vele tonnen zwaar ijzer. Er gaan heel weinig tonnen licht schuimplastic in. Begrijpen jullie dat?

Och, dát had de schipper beter niet kunnen vragen. Maar enkele kinderen van de school knikken 'ja'!

'Och het doet er ook niet toe. Mijn schip is klein, maar ik was blij. Ik had een eigen schuit. Mijn vrouw was blij voor mij... Ze kreeg steeds meer zorgen door geldgebrek. Ik zette de tanden op elkaar, ik was 'weltevreden' ondanks de zorgen om voldoende eten en drinken, kleding en stooksel...

Ik gaf de Belgische spits zelfs de naam 'Weltevreden'. Dom want in mijn hart moest ik toegeven dat er te veel binnenschippers waren.

Dat iedere schipper elke vracht begeerde, ja, en dan gaan de grote schepen vóór. Die kunnen goedkoper varen dan ik. Er kwam andere concurrentie: de duwvaart met vier of zes bakken.

Maar óók bedrijven die zelf schepen in de vaart leggen om nog goedkoper hun ladingen te verschepen.

Ik ben dom geweest. Na een laatste vrachtje van Antwerpen naar Nijkerk was het gebeurd voor me. We voeren vanuit het Nauw van Nijkerk richting Amsterdam. Maar op het Eemmeer wist ik opeens: Jan Keizer, je vaart voor niets. Je maakt alleen maar meer kosten. Mijn vrouw verwachtte ons tweede kindje...

We waren en zijn er erg blij mee, maar wie ons daarbij moest helpen? Nee, dat wisten we niet. Kinderen, ik heb hier – in de Eem – nachten met mezelf gevochten. Mijn vrouw was tevreden met weinig. Ze vertrouwde op de Here. En ik? Ik moest het hoofd buigen en eerlijk bekennen geen eigen schipper te kunnen zijn.

Ik begrijp dat nu wel. Ik wil nu ook ons levensonderhoud als een eerlijk werknemer verdienen. Een kleine maand nadat we daar afgemeerd hadden, kwam de politie pas eens kijken. Ik mocht daar niet afmeren. Ze hadden toch zo lang gewacht omdat ze dachten: op die verveloze schuit wonen vast geen rijke mensen...

Wat er nadien allemaal gebeurd is, is een wonder. De politie, maar vooral die ene politie-vrouw, heeft veel voor ons gedaan. Alle mensen aan de Eemdijk weten nu dat we daar tijdelijk wèl mogen liggen met de schuit.

Wat was ik blij dat we óók eens wat voor hen konden doen: de derde verwilderde hond helpen vangen. Nu, dat lukte best met die oude, versleten, maar o zo slimme politie-hond van ons. Jullie groepsleidster Jagersma heeft voor de pauze, zo hoorde ik, onder meer over de wijzen uit het oosten verteld. Zij brachten de Here Jezus rijke geschenken...

Nu zijn de oud-schipper Jan Keizer en zijn vrouw Maaïke geen bijbelse figuren. Maar heel Bunschoten – Spakenburg, Zevenhuizen, en in het bijzonder de Eemdijk heeft gedaan wat de Here Jezus later gebiedt: 'Geef een glas koel water aan de minste van Mijn broeders, jullie geven het dan aan Mij'!

Onder leiding van de politie-agente Tiemstra is een stroom van hulp los gekomen. Op de 'Weltevreden' baden we ons nu in een zekere rijkdom en weelde. Zóveel hebben we nooit eerder gekregen.

Dàt is nog niet alles. Ik had het zo juist over die verwilderde honden. Ook die derde kwam uit Baarn. Niet uit een flatwoning, maar uit een grote woning van rijke mensen. De mijnheer die daarin woont is zó druk met zijn werk dat hij bijna helemaal geen aandacht aan zijn hond schenkt.

Diezelfde mijnheer heeft mij nu aangeboden in zijn bedrijf te komen werken als machinist-monteur op een shovel. Jullie kennen die machines wel. Je ziet ze op straat soms uitgehaalde klinkers weggrijden, maar ze kunnen ook graven zodat er zand onder de nieuw te leggen klinkers gestort kan worden.'

'Mijn vader werkt ook voor die mijnheer', zegt Fatma Yesiltepe blij.

'Dan leer ik jouw vader vast wel kennen', zegt Keizer. 'Jij onderbrak me, maar eigenlijk ben ik klaar met mijn verhaal. Een vreemde vrije vertelling, hè? Maar omdat het in deze kerstfeestijd allemaal gebeurd is, wilde ik het hier graag vertellen. Mijn vrouw en ik weten hóe de bewoners aan de Eemdijk niet alleen veel gegeven hebben, maar ook meegeleefd hebben. Veel voor ons gebeden hebben!

God is goed voor ons. Hij vergeeft onze zonden. Schipper Jan Keizer had een trotse kop. De Here laat hem een stap achteruit maken. Hij is straks geen eigen baas meer. Mijn vrouw, de kinderen en ik krijgen het toch stukken beter. Dan is die stap niet zo erg, maar een zegen!'

Het verhaal is uit, de schipper gaat bij het schoolbord staan. Even kijkt politie-agente Tiemstra naar de school-directeur. Deze knikt haar weer toe. De agente staat op en loopt naar de lessenaar. Nu staat zij voor al die kinderen en meegekomen ouders en grootouders en vrienden.

'Dank u, oud-schipper Keizer! We zijn blij dat u in alle verdriet en zorg toch op God bent blijven vertrouwen. Blijft u het doen. Hij helpt vaak zo verrassend en onverwacht. Dat mag ik nu zeggen, jongens en meisjes!

Ik heb een fijne boodschap voor mijnheer Keizer, shovel-machinist en shovel-monteur...

Hij mag van alle mensen die daarover te beslissen hebben met de Belgische spits de 'Weltevreden' in de Eem blijven liggen tot hij een huis heeft. Een huis voor zijn vrouw, de twee jongens, en

voor hem zelf.

Zonder opzet hebben de oud-schipper en zijn vrouw aan meerdere mensen laten merken dat ze heel graag aan de Eemdijk willen wonen. Ik weet dat geprobeerd wordt een huis voor hen hier te krijgen. Dat wordt nog een spannende tijd... Daarom mogen jullie de komende tijd wat voor hen doen: de Here bidden of Hij die poging wil doen gelukken...'

De directeur bedankt de politie-agente voor al dit goede nieuws. Dan worden de kerstboekjes en de sinaasappelen rondgedeeld. Ze zingen en danken nog samen. Zo, de kerstfeest-viering op school is voorbij.

Wat later lopen Aalt en Eibertje over de Vaartweg. De één met Machteltje Heuveling en Fatma Yesiltepe, de andere met Zeger Beekhuis en Juliaan de Graaf.

'Wie wil er aan de Eemdijk weg? Nieuwe woningen worden er jammer genoeg, niet gebouwd. De schipper en zijn gezin kunnen pas een huis krijgen als een ander weggaat. Wie dan toch wel?'

Ze vragen het elkaar. Nee, niemand weet het...

Dan moeten ze toch even het boekje van de ander bekijken. Ze zijn dik tevreden met hun eigen boek, en ze zullen elkaar de boeken lenen. 'Dan hebben we de hele winter wel leesboeken genoeg', zegt Juliaan de Graaf. Ze knikken...

'Mijn moeder houdt niet van lezen', zegt Machteltje een beetje verdrietig. 'Moeder zegt vaak: Machteltje, leg dat boek eens weg, en ga wat doen.'

'Wat dom', zegt Aalt, 'vindt jouw moeder lezen dan geen werken?'

'Nee, net zo min als jouw vader vindt dat de dominee werkt. Ik heb het wel gehoord hoor. Je vader kwam langs de pastorie en de dominee was aan het grasmaaien. Toen zei jouw vader: zo dominee, ook eens aan het werk?'

Aalt en Eibertje kennen dit verhaal over hun vader. Daarom kunnen ze alle zes opeens verschrikkelijk hard lachen. Al glijdend hollen ze verder, en telkens valt er één af. Zo gaan Aalt en Eibertje Hoolwerf op huis aan. Ze zijn nu even fijn samen...

'Wat er nu allemaal in stilte aan de Eemdijk gedaan is, de laatste tijd, is bijna net zo fijn als dat van het konijn bij de zeug', zegt

Aalt. Hij is en blijft een boerenzoon. Hij blijft gewoon Aalt... Er klinkt een traan in zijn stem als hij die vergelijking maakt. In het donker van de late namiddag kan Eibertje niet zien of er ook tranen in zijn ogen zijn.

Eindelijk zegt ze: 'Ook dat is vrede, Aalt!' Wat ze anders nooit doen: nu drukken ze elkaar even de hand.

'Kom maar', zegt Aalt. Hij duwt het hek, dat het erf afsluit, open. Als ze er allebei doorheen zijn, sluit hij het zorgvuldig.

Op het licht, dat uit hun boerenwoning schijnt, lopen ze af.
Twee mensenkinderen... Aalt en Eibertje aan de Eemdijk..
Twee kaarsjes die aan de Eemdijk branden. Ze zijn heel tevreden, ze zijn erg dankbaar...
Heel, heel diep in zich hebben ze zo'n fijn gevoel: de Goede Herder heeft Zijn armen om hen heengeslagen...

TWEE KAARSJES

Aalt en Eibertje wonen op een boerderij ver weg in de polder, dicht bij een grote rivier. Daar meert tegen het vallen van de winter een woonboot waarin het gezin Keizer woont. Als Aalt en Eibertje ontdekken hoe groot de armoe bij het gezin op de boot is, gaan ze proberen maatregelen te nemen. Hun ouders, de wijkzuster..., ja eigenlijk de hele buurtschap helpt mee om de nood te lenigen.

Uitgeverij G. F. Callenbach bv – Nijkerk

ISBN 90 266 0167 0

J. en M. 10